

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaia vsak torek in petek

Ljubljana, torek 23. decembra 1941-XX

Cena posamezni številki 0.60

Vesele božične praznike želi vsem cenjenim naročnikom, bralcem in prijateljem

»Trgovski list«

## Likvidacija bivših državnih denarnih zavodov

V Zagrebu je bila te dni pri oddelku za premoženje, kredit in dolgove državne blagajne prva seja zaradi likvidacije bivših državnih zavodov, samoupravnih hranilnic in zasebnih bank, ki je potrebna zaradi razdelitve področja bivše jugoslovanske države. Za likvidacijo bivše Narodne banke in Poštne hranilnice sta bila izvoljena dva posebna odbora, ki se bosta sestala pozneje.

Veje v Zagrebu sta se udeležila z italijanske strani načelnik inspektorata za banke comm. Pavel Ambrogio in odvetnik dr. Teobald Zennaro, vodja gospodarskega urada Ljubljanske pokrajine. Na seji so bili tudi zastopniki Hrvatske in Nemčije, Srbijo so pa zastopali člani nemške okupacijske oblasti. Vsa vprašanja dnevnega reda so bila izčrpana in prišlo je do sporazuma o vprašanih likvidacije in terjatve posameznih državnih in privilegiranih denarnih zavodov na posameznih področjih. Na italijanski, hrvatski in nemški strani so bili osnovani še posebni pododbori, ki bodo zbrali še nekatere točne podatke. Ti pododbori so že imeli svoje prve seje.

## Prodaja kovinskih igrač v praznikih

Združenje trgovcev in gostilničarjev v Ljubljani je prejelo to navodilo Visokega komisariata glede prodaje kovinskih igrač:

»Za prodajo igrač iz kovin v razdobju od 15. decembra do 15. januarja se zaradi pričakovanega bolj intenzivnega nakupovanja teh predmetov po konsumentih dopušča, da se v nasprotju z dispozicijami navedbe Visokega komisariata z dne 9. novembra 1941 (Sl. l. št. 484/82) prodajajo omenjeni predmeti brez knjiženja v registrih, ki so predvideni v zgoraj omenjeni naredbi.«

## Delež države pri izkoriščanju hrvatskih gozdov in rudnikov

Zagrebski tednik »Neue Ordnung« piše, da bo na Hrvaškem vse lesno gospodarstvo preurejeno in da gozdovi ne bodo več izkoriščani brez udeležbe države ali brez njene kontrole. Veliki lesni industriji v Bosni je že predpisano, koliko lesa sme izsekati na leto.

Pri izkoriščanju rudnikov pa se država še bolj udeležuje. V njenih rokah je že 56% vse proizvodnje premoga, 95% proizvodnje železa, 67% proizvodnje surovega železa in jekla, proizvodnje soli pa 100%. Samo pri produkciji boksita država še ni udeležena.

Prihodnja številka »Trgovskega« lista izide v torek 30. decembra, in sicer kot novoletna številka.

Inserate za novoletno številko sprejemamo do ponedeljka 29. decemb. opoldne.

# Obrazci za nakupne in prodajne prijave

Visoki komisariat je poslal Zbornici za TI in stanovskim organizacijam naslednje obrazce:

prodajno prijavo (obrazec št. 7),  
nakupno prijavo (obrazec št. 8),  
izročilno prijavo (obrazec št. 9),  
prejemno prijavo (obrazec št. 10)

ter dal potrebna pojasnila o uporabi teh obrazcev.

## a) Prodajno prijavo — obr. 7

morajo izpolniti vsi producenti in grosisti, ki so sprejeli naročila racioniranega blaga po tabeli A, oziroma po navedbi Visokega komisariata od grosistov ali delavnic konfekcijskega blaga, ki ne prodajajo neposredno občinstvu.

Prodajna tvrdka mora poskrbeti za točno izpolnitev obrazca št. 7, ki mora biti pisan na stroj s kopijami ali pa pisan s kopirnim svinčnikom s kopijami. Original obrazca 7 (tiskan v zeleni barvi) in kontrolna kopija (tiskana v rdeči barvi) se bosta pošiljala priporočeno Zbornici za trgovino in industrijo do 10., 20. in 30. vsakega meseca, tretja kopija (tiskana v zeleni barvi) pa bo ostala pri prijavitelju na razpolago kontrolnim organom zaradi overovljenja.

Obrazec prodajne prijave se mora sestaviti za vsak blagovni predmet, imenovan v tabeli A, ki ga bo treba v celoti popisati z označbo, ali je za moškega, ženske, dečka, deklico ali otroka v primerih, ki so označeni v tabeli A.

Primer: Tvrdka, ki prodaja dvo-prsne suknjiče, tkane iz volne »Fantasia«, bo napisala: »Suknjiči, izdelani iz tkanin, vsebujoči volno ali imitacijo volne« ter pri-stavila, ali so taki suknjiči za moškega, ženske, dečka, deklico ali za otroka.

Tako se ne bo smelo zgoditi, da bi obrazec 7 prijavil več blagovnih predmetov, upoštevajoč, da se manufakt enakega značaja in kroja drugače imenuje po namenu, kateremu služi (za moškega, ženske, dečka, deklico ali otroka).

Obrazec 7 se mora numerirati po vrsti, začenši s števil. 1, kar izvršijo zainteresirane tvrdke.

## b) Nakupna prijava — obr. 8

Nakup morajo prijaviti vsi grosisti in izdelovalci konfekcijskega blaga, ki ne prodajajo direktno občinstvu. Za vsak nakup racioniranega blaga po tabeli A pri producentu ali grosistu se poslužujejo tiskovine za nakupno prijavo.

Original te tiskovine (v črnem tisku) in kontrolna kopija (v zelenem tisku) se pošiljata priporočeno Zbornici za TI, tretja kopija (v črnem tisku) pa ostane prijavitelju.

Za obrazec 8 veljajo vsi predpisi poglavja a).

## c) Sporočilo o izročitvi ali odpošiljati blaga — obr. 9

To sporočilo napišejo vsi producenti ali grosisti, ki so izročili racionirano blago po tabeli A grosistom ali pa izdelovalcem kon-

fekcijskega blaga, ki ne prodajajo direktno občinstvu.

Original (v modrem tisku) in druga kopija (rjavi tisk) se pošiljata priporočeno Zbornici za TI v štiriindvajsetih urah po izročitvi ali odpošiljati, tretja kopija (modri tisk) pa ostane prijavitelju.

Za obrazec 9 veljajo vsi predpisi poglavja a) z dodatkom, da mora biti na obrazcu 9 označena tekoča številka, kakršna izhaja iz prodajne prijave, na katero se nanaša.

## d) Sporočilo o prejemu blaga — obr. 10

To sporočilo izpolnijo vsi grosisti in izdelovalci konfekcije, ki ne prodajajo direktno občinstvu, takoj, ko so prejeli racionirano blago po tabeli A na podlagi naročil pri producentih ali grosistih.

Original te tiskovine (rjavi tisk) in druga kopija (vijoličasti tisk) se pošiljata Zbornici za TI v 24. urah po prejemu blaga, tretja kopija (rjavi tisk) pa ostane producentu.

# Nova navodila glede nabavnih bonov

## I.

Z ozirom na okrožnico Visokega komisariata z dne 24. nov. 1941. VIII Nr. 4776/113/41-XX s posebnim ozirom na določbo o prošnjah za dvig nabavnih bonov, se poudarja, da morajo interesirana podjetja v svojih prošnjah navesti samo eno izmed naslednjih blagovnih kategorij:

1. tkanine za obleke, konfekcionirane obleke, podloge;
2. tkanine za osebno perilo, konfekcionirano osebno perilo;
3. tkanine za hišno perilo, konfekcionirano hišno perilo, odeje;
4. pletenine;
5. nogavice;
6. obutve;
7. tkanine za opremo;
8. preproge, stenske preproge;
9. prejice;
10. sukanec;
11. krzno;
12. kovčegi, torbe in torbice iz kože ali usnja.

Da se prepreči vsaka negotovost glede dodelitve posameznih blagovnih skupin, navedenih v tabeli A Vis., kom., se prilagajajo seznama posameznih proizvodov, ki tvorijo teh 12 kategorij racioniranega blaga.

# Prodaja obutve dečkom in deklicam

Trg. oddelek Vis. komisariata je izdal še naslednjo okrožnico: Zaradi izdaje nakaznic se določajo naslednje mere obutve:

4. leta do št. 28.
- Za dečke od 5. do dovršenega 14. leta do št. 39.
- Za deklice od 5. do dovršenega 14. leta do št. 35.

Če bi lastnik osebne izkaznice za otroke nosil čevlje večje številke, je trgovec zavezan dobaviti

Tudi za ta obrazec veljajo predpisi iz poglavja a) in tudi na njem je treba napisati tekočo številko, kakršna izhaja iz nakupne prijave, na katero se nanaša.

Kakor se vidi, služita obrazca 7 in 8 za to, da se javi Zbornici za TI, da se je ustvarila neka obveznost izročitve proizvodov po tabeli A, obrazca 9 in 10 pa sta zaradi prijave izvršene izročitve manufaktov.

Iz tega sledi: če se naročilo in izvršitev vršita istočasno, se morata poslati Zbornici priporočeno obrazca 7 in 8 kot prijava obojestranske obveznosti, obrazca 9 in 10 pa kot potrdilo spremembe posesti blaga.

V primeru obročnega izročevanja pa služita obrazca 7 in 8 za prijavo vse količine naročenega blaga, obrazca 9 in 10 pa za prijavo odposlanih obrokov.

Strokovne kategorijske organizacije naj skrbijo v medsebojnem sporazumu za tisk potrebnega števila tiskovin.

## II.

V smislu čl. 3. navodil za racionirano prodajo tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve je predpisano, da morajo detalisti s tvrdkinim pečatom razveljaviti odrezke, odtrgane od nakaznic odjemalcev, ki so kupili racionirane predmete. Ker je bilo po listih za zbiranje točk ugotovljeno, da se detalisti ne ravna po tem predpisu, se tvrdke opozarjajo, da se razveljavljani odrezki ne morejo predložiti in da ne morejo biti dopuščeni za dvig nabavnih bonov. Zaradi varčevanja s papirjem se tvrdke opozarjajo tudi na to, da se listi za zbiranje točk lahko uporabljajo na obeh straneh.

## III.

Dodatno k odd. II. okrožnice Vis. kom. z dne 24. 11. 1941 VIII Nr. 4776/107-XX se pojasnjuje, da morajo dobavitelji detalistov, ki morajo na fakturo pripisati podatke glede bonov za dvig na hrbtu bona, ki ostane pri njih deponiran, pripisati ime lastne tvrdke, datum odprave ali vročitve blaga, število in datum dotične fakture.

(Okrožnica Visokega komisariata z dne 11. decembra 1941. VIII Nr. 4776/162/41.)

(otroka, dečka ali deklico) št. ...., izdane po ....., naslovljene na ..... 1 par obutve v uporabo imetnika, mero št. ....

Podpis .....  
naslov ulice ..... št., kraj .....  
označba kupčeve legitimacije .....

Razen mere se mora označiti, kateri postavki tabele A, VI. dela navedbe Vis. kom. pripada obutev.

Trg. ind. zbornica v Ljubljani veljavno za ..... točk.

Ko trgovec izroči Zbornici za TI točke, ki jih je odvezal ob prodaji obutve, priloži tudi gorenjo izjavo, na podlagi katere obračuna zbornica v bonu za dvig v korist prodajalca razliko točk med dejansko odvzetimi točkami in onimi, ki so določene v tabeli A navedbe Vis. komisariata (Sl. l.) kos 90.

Zbornica za TI bo sporočila do 5. dne v vsakem mesecu Vis. Komisariatu število izjav, vloženih v prejšnjem mesecu.

## Prodajanje blaga potujočim trgovcem

Edino detalisti smejo na novo dobavljati potujočim trgovcem blago brez takojšnjega izročila točk, detalist pa je pri tem odgovoren za točke, ki ustrezajo dobavam, ki jih dobavi potujočemu trgovcu. Te dobave, ki omogočajo potujočemu trgovcu, da si osnuje obratni fond, se morajo vpisati v register, ki bo v kratkem razdeljen. Ta register, ki se v kratkem razdeli, morata voditi potujoči trgovec in detalist dobavitelj in v register vknjižiti, kar je tu zgoraj navedeno.

## Boni za dvig sukanca

Dodatno k okrožnici Vis. komisariata z dne 11. decembra se pojasnjuje, da je Zbornica za TI dolžna izdajati bone za dvig sukanca proti predložitvi kuponov A in B, ki jih odvzamejo detalisti kupcem, ne sme pa izdajati nobenih nabavnih bonov.

## Prodaja racioniranih oblačilnih predmetov

Z ozirom na čl. 21. navodil za prodajo racioniranih tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve (Sl. l.) kos 90.) se odreja, da dostavijo mestna in okrajna poglavarstva vsakega 1. in 15. v mesecu pole za zbiranje točk, ki so jih odvzela detalistom, katerim naj izdajo potrdilo o prejemu, na podlagi katerih bodo dobili bone za dvig.

Zbiralnim polam za točke mora biti priložena specifikacija z navedbo potrdil o prejemu, ki jih izdajo mestna ali okrajna poglavarstva.

## Boni za dvig

Zbornica za TI mora sestaviti bone za dvig po navodilih okrožnice Vis. kom. z dne 11. dec. Blagovznanski izraz se ne sme označiti s tekočo številko, temveč se mora dobesedno izpisati.

## Predložitev osebnih izkaznic

Z ozirom na določbe navedbe z 9. 10. (Sl. l.), kos 82) o dolžnosti predložitve legitimacij (izkaznic) za nakup določenih izdelkov se dovoljuje ob nespremenjenih veljavnih določbah tudi nakup racioniranih oblačilnih predmetov z dopisovanjem, glede drugih predmetov, navedenih v gori omenjeni na-

redbi pa tudi z dopisovanjem, da se omogoči tak način prodaje, ki je ponekod široko v navadi, vendar pa po naslednjih pogojih:

1. Prošnja prosilca mora biti vidirana od pristojnega obč. oblastva ali od oblastva za javno varnost ali od karabinerjev, ki morajo potrditi identiteto prosilca. V la namen mora prosilec tem oblastvom predložiti svojo izkaznico.

2. Podatki v prošnji in druge navedbe v smislu cit. naredbe se morajo vedno prepisati v knjigo prodajalcev.

(Okrožnica Vis. kom. z dne 17. 12., No. 4775/172-41.).

### Italijansko-nemško gospodarsko sodelovanje

Povprečje italijanske trgovine z Nemčijo od l. 1931.—1935. se je že l. 1937. podvojilo, l. 1939. je bil dosežen skupni promet 650 milijonov mark, za leto pa je preračunan ves promet na 2 milijardi mark. V drugi polovici lanskega leta je dala Nemčija 47% italijanskega uvoza, od vsega italijanskega izvoza pa je prevzela 43%. Za tovarne v Italiji je Nemčija dobavila veliko število strojev, dala pa je tudi velike količine premoga, železa in jekla. Cena nemškega premoga bo za l. 1942. ostala ista kot za l. 1941., nespremenjene pa bodo ostale tudi cene italijanskih proizvodov za Nemčijo: živega srebra, konoplje, lanu, koruze, riža, olivnega olja itd. V Nemčiji je zaposlenih okrog 300.000 italijanskih industrijskih in kmečkih delavcev.

### Iz italijanskega gospodarstva

Papirna industrija v Italiji šteje 1922 podjetij in blizu 53 tisoč delavcev in nameštencev. Največ podjetij papirne industrije (608) je v Lombardiji. V vsej severni Italiji je nad 1240 obratov papirne industrije.

Poskuse z novo avtarkično prejo »Typha latifolia« delajo v Italiji že od l. 1935. in ker so uspehi od leta do leta večji, bodo novo prejo začeli proizvajati v večjem obsegu.

Zveza številnih družin, ki obstoja že dokaj let v Italiji, je imela s koncem lanskega leta 580 tisoč 400 članov, ki so imeli 4,56 milijona otrok. Družine vseh članov zveze so imele 5,61 milijona članov.

Državni gozdovi obsegajo v Italiji 272.000 ha. Pogozdovanju posvečajo veliko pozornost in v to svrho se vsako leto izdajo znatne vsote. Lani so pogozdili 11.322 ha za strošek 44,8 milijona lir.

Povprečni pridelek žita je v južni Italiji manjši kakor pa v severni, kjer se povprečno pridelata hektar 20 do 23 metrskih stotov. Lani je znašal povprečni pridelek žita v Siciliji 11,7, v Kalabriji 9,7, v Sardiniji pa 7,1 metrskega stota na ha. Pri sodobnih metodah kmetijske proizvodnje pa ni ovire, da se ne bi tudi v južni Italiji pridelek žita dvignil na višino, ki je dosežena v severnih pokrajinah. V teku so že velika javna dela za oskrbo Sicilije z vodo ter za modernizacijo kmetijstva v vsej južni Italiji.

Davčne olajšave za kmetije v goratih krajih stanejo državo letno do 200 milijonov lir. Kmetijam v višini nad 800 m nad morjem so odpisane vse davčne datjave, onim v višini 400 do 800 m pa znižane na polovico. Teh olajšav je deležno blizu 9 milijonov kmetovalcev.

### Že v 24 urah

barva, plesirani kemično suši obleke, klobuke

itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

**tovarna JOS. REICH**

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

## Podjetja in delniške družbe v Italiji

Nedavno so bili v Rimu objavljeni podatki o štetju industrijskih in obrtnih podjetij v razdobju od l. 1937. do 1940. ter statistika o poslovanju delniških družb po stanju na dan 31. julija 1941.

Štetje podjetij je pokazalo, da je v Italiji z rokodelskimi delavnicami vred 1.025.000 obratov, v katerih je zaposlenih 4.255.000 delovnih moči. Na rokodelstvo pride 79% vseh obratov, toda le 24% v vseh obratih zaposlenih oseb.

Pravih industrijskih in obrtnih podjetij, na katera pride 76% vseh delovnih moči, je 225.000.

Če primerjamo zadnje štetje industrijskih podjetij s prejšnjimi, vidimo, da se število obratov krči ob naglem porastu števila delovnih moči in instaliranih mehaničnih sil. Tri štetja obratov in podjetij dajejo naslednjo sliko:

| Število obratov                 | 1. 1911. | 1. 1927. | 1. 1940. |
|---------------------------------|----------|----------|----------|
| 245.000                         | 307.000  | 225.000  |          |
| delovnih moči v milij.          | 2,31     | 3        | 8,50     |
| instaliranih mehaničnih sil     | 1,62     | 5        | 3,90     |
| povprečje delavcev enega obrata | 9,4      | 9,8      | 17,3     |

Pri štetju so upoštevani tudi obrati, ki imajo najmanj dva delavca. Iz primerjave se vidi, da se je znatno dvignilo povprečno število delovnih moči, ki pridejo na en obrat. Ves razvoj kaže napredujočo mehanizacijo in racionalizacijo proizvodnje, kar velja

ne samo za velika, temveč tudi za srednja podjetja.

Stroke se po številu obratov vrstijo tako-le: živilska 293.000, oblačilna 168.000, usnjarska 124 tisoč, lesna 123.000, mehanična 100.000, gradbena 64.000, ribarska 40.000, tekstilna 37.000 obratov.

Po številu delovnih moči ter po uporabi mehaničnih sil pa je vrstni red strok naslednji: na mehanično in kovinsko stroko pride 23,5% vseh zaposlenih delavcev in 34,3% vseh instaliranih mehaničnih sil, na drugem mestu je tekstilna stroka (20,2% vseh delavcev), potem pa sledijo gradbena, živilska, steklarska, rudarska, kemična, papirna, lesna in usnjarska stroka.

Zadnje ljudsko štetje l. 1936. je izkazalo, da živi v Italiji od industrije in obrti 29,3% vsega aktivnega (nad 10 let starega) prebivalstva. Najbolj industrializirane so severne pokrajine in je n. pr. v Lombardiji 48% aktivnega prebivalstva zaposlenega v industriji. Letos 31. julija je bilo v Italiji 26.000 delniških družb, ki so imele skupaj za 65,25 milijarde l.: nominalne glavniče. V treh letih je število delniških družb naraslo za 500, nominalna glavniča vseh družb pa se je povečala za čez 12 milijard lir ali za 23%. Od tega prirastka glavniče pride približno 1,5 milijarde lir na emisijske, ki so bile lani javno razpisane.

## Japonska trgovinska mornarica

Zadnji »Reich« piše o japonski trgovinski mornarici ter uvodoma zlasti poudarja pomen dobro organizirane trgovinske mornarice za vojno. Nato pa navaja naslednje podatke o japonski trgovinski mornarici.

Japonska je danes tretja država na svetu po moči svoje trgovinske mornarice in ima njena mornarica 5,6 milijona brgt. Danes je japonska trgovinska mornarica štirikrat tako velika kakor ob izbruhu svetovne vojne. Tehnična sposobnost japonske trgovinske mornarice pa še presega samo njeno velikost. Kajti Japonska ima poleg Norveške najmodernejšo trgovinsko mornarico na svetu. Povprečna starost japonskih trgovinskih ladij je 15,2 leta, kar je dosti pod svetovnim povprečjem. Ameriške ladje so povprečno 4 leta starejše kot japonske. Zlasti pa presegajo japonske trgovinske ladje druge po svoji hitrosti. Nekatere japonske tovarne ladje vozijo po 18 vozlov na uro. Na velikih pacifiških zvezah so japonske ladje dosegle številne hitrostne rekorde, ki si jih ameriški parniki niso mogli osvojiti. Japonska ima tudi zelo sposobno brodovje tankerjev. V tem času gradi največji tanker na svetu. Imel bo nič manj ko 26.000 brgt.

Kapaciteta japonskih ladjedelnic je danes osemkrat tako velika kot leta 1914. Do leta 1943. bo imela Japonska po določenem načrtu 7,5 milijona ton ladij ter bo tako večja, predvsem pa modernejša kot trgovinska mornarica Združenih držav Severne Amerike.

Vse trgovinsko brodovje Japonske je pod državnim nadzorstvom in vodstvom. Popolno podruževanje trg. mornarice se namerava izvesti do 1. februarja 1942. Vsi dosedaj izdani ukrepi imajo samo ta namen, da se postavi japonska trgovinska mornarica popolnoma v službo države.

Od začetka vojne se je japonska trgovinska mornarica popolnoma koncentrirala v Pacifiku. Že zgođaj je bilo za več ko 400.000 brgt ton ladij odpoklicanih z evropskih morskimi zvez. To se je zgodilo ne

samo zaradi potreb vojne s Kitajsko, ki je zahtevala krepko podporo trg. mornarice, temveč tudi zato, da se obvaruje japonska trgovinska mornarica nepotrebnih izgub. Ta koncentracija mornarice daje Japonski veliko prednost. Dočim sta angleška in ameriška trgovinska mornarica zaradi vzdrževanja zelo velikega omrežja pomorskih preskrbovalnih zvez notranje razklani, more Japonska v odločujočem sektorju nastopiti s absolutno premočjo na trgovinski mornarici. Trenutno je v Pacifiku najmanj trikratna premoč, ki je Anglija in U. S. A. ne morejo izravnati, razen če bi brezobzirno decimirala del svojih najvažnejših zvez. Nevtralna trgovinska mornarica, kolikor je je še, zapuša nevarnostne cone. Tako je n. pr. portugalska vlada takoj, ko je izbruhnila vojna na Daljnem vzhodu, odpoklicala iz riskantnih con svoje trgovinske ladje. Vojna v anglosaški službi ni za lastnike ladij nič več dobičkanosna posel. Tako morajo odgovoriti Anglija in Združene države japonski koncentraciji samo z lastnimi sredstvi. V koliko se jim bo to posrečilo, bo pokazala bodočnost. Japonska trgovinska mornarica pa ima v sedanjem konfliktu še to prednost, ker se more opirati na primeroma kratke proge z domačimi pristanišči in je tehnično izredno sposobna.

### Prodajna družba za trboveljski premog

V trgovinski register v Celju se je vpisala trdka Hohlenhandels-gesellschaft Süd, Montana A. G. & Co. Ustanovitelji nove trdke sta »Oskrba z energijo Spodnje Štajerske d. d.« in »Montana d. d.« za rudarstvo, industrijo in trgovino na Dunaju. Prva od imenovanih družb je prevzela poleg elektrarne na Fali in naprav Kranjskih deželnih elektrarn tudi premogovnike Trboveljske premogovne družbe in premogovnik v Velenju. Nova družba bo predvsem prodajala premog prej omenjenih premogovnikov.

### Razmestitev vajenskih šol

V novem proračunu ljubljanske občine je za strokovno nadaljevalne šole določen znesek 76.000 lir, v starem proračunu pa je bilo 57.000 lir. Dejansko pa je prispevek za vajenske šole zvišan le za 14.250 lir, ker ima novo proračunsko leto 12 mesecev in ne več samo 9 kakor doslej. V novem proračunskem letu bodo imele vajenske šole, ki so pod okriljem mestne občine, okrog 2000 učencev ali približno 500 več kakor lani.

Ker se je število vajencev zvišalo in tudi iz drugih razlogov so potrebne spremembe pri porazdelitvi vajenskih šol na ljubljanska šolska poslopja. V tem pogledu je bilo že več posvetov, ki so dali naslednje predloge.

Nova šišenska šola na Vodnikovih cesti naj da učilnico za 1. in 2. razred vajencev iz Zg. Šiške in svernega dela mesta. Na tehniški srednji šoli naj bi se dobile učilnice za vajence stavbne stroke, ki so imeli doslej svoje učne prostore v ljudski šoli na Grabnu, ter za vajenke oblačilne stroke. Na tehniški srednji šoli bi kazalo urediti tudi učilnice 3. razreda drugih strok, ker so obiskovalci 3. razreda že preveliki za tesne klopi ljudskih šol. Vajenci mehaničnih strok bodo ostali v ljudski šoli na Ledinji, tja pa se bo preselil tudi del vajenk, ki so imele doslej pouk na šentjakovski dekliški šoli. Vajenci oblačilne stroke, čevljarji in krojači, ki so imeli doslej pouk na mesčanski šoli na Prulah, se bodo preselili v močvansko šolo, vajenci brivske stroke pa bodo najbrž dobili učilnico v novi šoli na Viču.

Predlagana je bila tudi ustanovitev 4. razreda nadaljevalnih šol za vajence, ki imajo štiriletno učno dobo. To bi bila potrebna in koristna izpopolnitev nadaljevalnega šolstva.

### Bolgarske finance

Bolgarski finančni minister Bogilov je govoril v sobranju o bolgarskih državnih financah. Dejal je med drugim, da znaša novi proračun 14,3 milijarde levov ter so tu vsi letni vojni izdatki. Obtoč bankovcev se je povečal od 4 na 13 milijard. Upoštevati pa se mora, da se je Bolgarska povečala skoro za polovico. Nikakor pa ne bo v Bolgariji inflacije. Zlato kritje znaša 25%, kar je več, kakor pa določa zakon. Tujih valut ima Bolgarska narodna banka za 700 milijonov levov. Države osi bodo ustvarile evropsko gospodarsko enotnost, kar bo zelo olajšalo dvig gospodarskega življenja v vseh evropskih državah.

## Irgovinski register

Vpisale so se naslednje spremembe:

Montres Clarté H. Suttner, Henri Maire, imetnik, Ljubljana. Obratni predmet: Eksportna trgovina z urami, zlatnino in srebrnino, trgovina z galanterijskim blagom in prodaja radio-aparatov ter njih delov. Trgovina s kolesi in njih sestavnimi deli, pnevmatikami in priborom. Besedilo firme odsl. j: H. Suttner, Henri Maire lastnik, javna trgovska družba. Obratni predmet odsl. j: Eksportna trgovina z urami, zlatnino in srebrnino, trgovina z galanterijskim blagom.

Alojz Pauschin, Ljubljana, trgovina s steklom in podobami. Izbršše se dosedanj lastnik Knebl Adolf, vpiše pa novi lastnik firme Parma Bruno, trgovec v Ljubljani. Obratni predmet odsl. j: Trgovina s steklom in porcelanom.

Fran Zorn, družba z o. z. — Ljubljana. — Izbršeta se poslovodji Zorn Fran in Zorn Katarina, vpišeta pa poslovodji Stojan Marja roj. Mergenthaler, soproga inženirja in inž. Stojan Lovrenc, oba v Ljubljani.

### Trgovske obratovalnice za časa božičnih praznikov

Združenje trgovcev ljubljanske pokrajine obvešča trgovce in kupujoče občinstvo, da morajo biti po odloku Visokega komisariata vse obratovalnice v sredo 24. t. m. odprte do 17. ure. Na praznik Sv. Štefana v petek 26. t. m. pa morajo biti vse trgovine, ki se bavijo s prodajo živil, odprte le od 8. do 12. Vse ostale stroke pa imajo svoje obratovalnice zaprte cel dan.

Kupujoče občinstvo se ponovno opozarja, da se pri nakupu blaga vsak izkaže s predpisano osebno legitimacijo.

## Gospodarske vesti

Visoki Komisar je maksimalno cene za božična drevesca. Smrekova drevesca smejo s podstavkom veljati največ 5—30 lir, jelova pa 10 do 40 lir.

Za stare srebrnike po 10 in 20 lir, ki niso več v veljavi, sme Banca d'Italia plačevati predložiteljem po 5,25 oz. po 7,55 lire.

Naredba o prisilnem odkupu živine in vseh živalskih proizvodov je izšla na Hrvaškem. Ves promet z živino in živalskimi proizvodi nadzira po tej uredbi državna oblast.

Odkupna cena za tobak je bila na Hrvaškem zvišana za 60%.

Nova centrala za gospodarstvo s perutnino in divjačino je bila ustanovljena na Hrvaškem. Tudi za zdravila je bila ustanovljena posebna centrala.

Znani srbski industrialec Radišav Jovanović-Resavac je umrl v Beogradu.

Zadrugi za izdelovanje olja sta se ustanovili v Mladencu in Varvarinu, ker Srbija nima tovarne za izdelovanje olja. Obe zadrugi vodijo Slovenci.

Obleke iz domačega platna so začeli izdelovati v Srbiji, ker manjka blaga za obleke.

Med Madžarsko in Srbijo je bila sklenjena kompenzacijska pogodba ter bo Srbija dobavila Madžarski pekmez in češplje, Madžarska pa Srbiji zrnato papriko.

Sofija ima sedaj baje že blizu pol milijona prebivalcev. Samo v zadnjih mesecih se je preselilo v Sofijo okoli 80.000 ljudi.

Romunska vlada je sklenila, da uvede krušne nakaznice. Ves žitni pridelek pride pod državno nadzorstvo.

Krušne nakaznice se uvedejo 15. januarja na Madžarskem. Istočasno se bodo uvedle tudi nakaznice na mast. Obrok masti bo znižan.

Turška vlada je zelo omejila potniški železniški promet. Na večini prog bodo odsl. vozili le trije potniški vlaki v tednu.

Francoska vlada v Vichyju je dovolila ustanovitev delniške družbe »Francolor«, ki bo prevzela vse tovarne za izdelavo sintetičnih barv. Glavnica družbe znaša 800 milijonov frankov. 51% vseh delnic prevzame I. G. Farben, ostale delnice so last Francozov.

Nemško-švedska trgovinska pogodba je bila sklenjena. Po novi pogodbi bo zunanja trgovina med Švedsko in Nemčijo v letu 1942. enako velika kot v letu 1941. Istočasno je bil sklenjen med obema državama tudi plačilni sporazum.

Belgijske tovarne, ki so doslej izdelovale 3000 do 4000 vrst tkanin, bodo smele v bodoče izdelovati le 100 vrst tkanin. Luksuzno blago se sploh ne bo smelo več izdelovati. Uvedejo se tipizirane tkanine.

Vsak izvoz kave bo prepovedala Portugalska, ker je uvoz kave vedno bolj težaven.

Japonska vlada je znatno znižala takse na sintetični bencin, da s tem čimbolj pospeši izdelovanje umetno pridobljenega bencina.

Kavčuka proizvajajo na leto po nemških podatkih: Britanska Malaja 487.000, Nizozemska Indija 448.000, Indokina 44.000, Siam 36.000 in Borneo 40.000 ton. Skupno te dežele nad 1 milijon ton, vsa svetovna proizvodnja pa znaša le 1.150.000 ton. Razumljiva je zato zaskrbljenost Anglije in Amerike zaradi prodiranja Japonske v te dežele.

Mednarodni odbor za kavčuk je podaljšal dosedanje kvoto v višini 120 odstotkov za l. tromesečje 1942. Po tej kvoti so določene izvozne količine kavčuka na 469.000 ton ter se bodo zaloga kavčuka povečale za 100.000 ton. Cena kavčuka ostane nespremenjena. S tem je bilo popolnoma ustrezno željam USA.